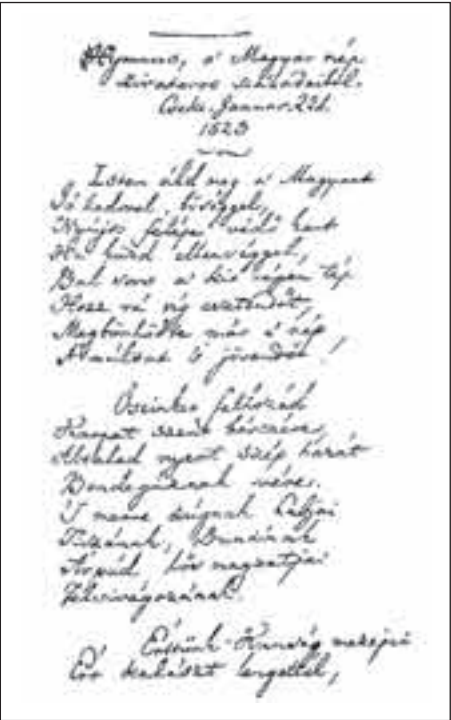

A magyar kultúra ünnepe

Egyik legfiatalabb ünnepünket, a magyar kultúra napját ünnepeljük január 22-én. Kölcsy Ferenc, korának egyik legműveltebb gondolkodója – a fennmaradt kézirat tanúsága szerint – 1823-ban e napon fejezte be a Himnusz megírását.

Január 22-e azonban nem csupán dátum, évforduló, amiről megemlékezünk. A magyar kultúrát ünnepeljük, és azokat az embereket, akik sokat tettek egykor, és tesznek ma is azért, hogy világhírűvé vált művészetünk, szokásaink, értékeink, hagyományaink ne veszítsenek régi fényükből, és az európai élvonalban maradhassanak.

A kultúra 1000 éve mai szóval élve nem volt „fordulatoktól mentes”. Ma már természetes, hogy gyönyörű épületek, világsszer-te híres táncegyüttesek, zenei társulatok, remek költők, képzőművészek, zeneszerzők viszik hírül szerte a világban a magyar nemzet életének, megélt viharainak és dicsőségének történetét. Ma már az is természetes, hogy állnak Budapesten a kultúra fellegvárai: a Magyar Állami Operaház, a Magyar Tudományos Akadémia, a Szépművészeti

A Himnusz kéziratának első oldala

Múzeum, a Nemzeti Színház, a Művészetek Palotája...

Az említett intézmények kisugárzó szellemi ereje is azt bizonyítja, hogy érdemes volt fáradozni az önálló, szabad és igaz- vérig magyar kulturális élet megteremtésén. Elődeinké volt a létrehozásuk kezdeménye- zése, megteremtése, majd velünk együtt változtak, fejlődtek és épültek.

Ha figyelmesen nézzük és vizsgáljuk mai kulturális életünket, mi magunk is tanuljuk, hogyan viszonyuljunk a múlthoz és a jövő- höz, miközben mintha megfedkeznenék tudomást venni a jelenről, azokról, akik közöttünk élnek, s joggal követelhetnének maguknak figyelmet.

Vannak költőink, íróink, képzőművésze- ink, zeneszerzőink, kiváló tudósaink, akik- ről talán még nem is hallottunk. Ők azok, akiknek nevét nem jegyzik tankönyvek. Még nem. Miért kell tudósainknak, művé-

szeinknek, sportolóinknak meghalniuk ahhoz, hogy felfedezzük munkásságukat?

Időnként nem az az érdekes, ha valaki- nek a munkásságát elismerik, egészen más dolgok kerülnek az újságok címlapjaira. Nem a teremtők, a látók, a megtartók és megerősítők, hanem a hangoskodók, az üres szólamok pufogatói. Miért van az, hogy csak mi magyarok nem tudjuk érté- kelni, megbecsülni azt, amink van? Nem érezzük fontosságát a kezünkben lévő érté- keknek mindaddig, amíg el nem veszítjük azokat. Nem kellene végre arra odafigyelni, ami éppen itt és most történik: oktatásunk- ra, művészeti iskoláinkra, közművelődési intézményeinkre?

Kultúránk múltja és jelene felveti azt a kérdést is, vajon van-e jövő és milyen a kul- túra számára. Tudunk-e, vagy még inkább akarunk-e kitűnni az egyesült Európából értékeink által? Megőrizzzük-e mint sajátost, a más népektől megkülönböztető jellemvo- nást? Vagy a határokkal együtt eltűnik ez is, felolvad egy hatalmas, egyedi vonásokat nem tűrő, egyetemes kultúrában, és elvész az, amiért 1000 éven át küzdött a magyar nemzet?

A történelem tanulsága immár, hogy a kultúrát lehet tűrni, akár tiltani is, de min- dennek ellenére fényre érkezik, dacolva az aktuális tiltással, közönnyel, kulturális kiüresedéssel... Ma sem „a kard, hanem a kultúra teheti naggyá a magyar nemzetet”, ahogy Klebelsberg Kunó mondta csaknem száz évvel ezelőtt.

A 21. század világméretű versenyében nem a megsemmisülés, hanem a kulturális, szociális és gazdasági leszakadás veszé- lyeztet bennünket. Ezt elkerülni akkor lesz esélyünk, ha képesek vagyunk megtartók lenni az emberi kapcsolatok, társadalmi struktúrák területén.

A tegnapok jó szerencséje nem biztos, hogy holnap is megmarad. Kaphatunk jó időt, jó szelet, ám ez jövőnk érdekében még kevés. Nekünk kell elkezdenünk az újat, nem áruhát öltve és szellem nélkül, hanem a minőség és a távlat jegyében.

Büki Attila

Az **ÉRD TV** **műsora**

2009. január 19-től január 25-ig

Január 19. hétfő
10.00 Híradó – ism.
10.15 Négy szemközt – ism.
10.30 Érdi Panoráma – ism.
10.55 Mojito – ism.

19.00 Híradó
19.15 Négy szemközt
19.30 Esti mese
19.40 Vitalitás
20.05 Iránytű
20.30 Kaleidoszkóp – ism.
21.00 Mojito – ism.
21.30 Iránytű – ism.
22.00 Híradó – ism.
22.15 Négy szemközt – ism.
22.30 Vitalitás – ism.

Január 20. kedd
10.00 Híradó – ism.
10.15 Négy szemközt – ism.
10.30 Vitalitás – ism.
10.55 Iránytű – ism.

19.00 Híradó
19.15 Négy szemközt
19.30 Esti mese
19.40 Per helyett
20.05 Ütköző
20.30 Vitalitás – ism.
21.00 Iránytű – ism.
21.25 Földközben – ism.
22.00 Híradó – ism.
22.15 Négy szemközt – ism.
22.30 Ütköző – ism.

Január 21. szerda
10.00 Híradó – ism
10.15 Négy szemközt – ism.
10.30 Per helyett – ism.
10.55 Ütköző – ism.

19.00 Híradó
19.15 Négy szemközt
19.30 Esti mese

19.40 Mozgás!
20.05 Égre néző
20.30 Ütköző – ism.
21.00 Per helyett – ism.
21.30 Vitalitás – ism.
22.00 Híradó – ism.
22.15 Négy szemközt – ism.
22.30 Mozgás!

Január 22. csütörtök
10.00 Híradó – ism.
10.15 Négy szemközt – ism.
10.30 Mozgás! – ism.
10.55 Égre néző – ism.

19.00 Híradó
19.15 Négy szemközt
19.30 Esti mese
19.40 Nagykanállal
20.05 Hal-vízió
20.30 Égre néző - ism
21.00 Mozgás! – ism.
21.30 Halvízió – ism.
22.00 Híradó – ism.
22.15 Négy szemközt – ism.
22.30 Nagykanállal – ism.

Január 23. péntek
10.00 Híradó – ism.
10.15 Négy szemközt – ism.
10.30 Nagykanállal – ism.
10.55 Hal-vízió – ism.

19.00 Híradó
19.15 Négy szemközt
19.30 Esti mese
19.40 Érdi Panoráma
20.05 Tea két személyre
20.30 Nagykanállal – ism.
21.00 Halvízió – ism.
21.30 Tea két személyre – ism.

22.00 Híradó – ism.
22.15 Négy szemközt – ism.
22.30 Érdi Panoráma – ism.

Ördögök abszurd szerepeiben

Nem mindennapi színházi csemegében volt részük azoknak, akik elmentek a Szepes Gyula Művelődési Központba. Az intézmény által fenntar- tott Thália Ördögei Színjátszó Társulat új bemutatójára került sor. A fiatal amatőrök három abszurd egyfelvonásost adtak elő. Guy Foissy: Házassági hir- detés és Két szerető szív című darabját, illetve Jean Genet: A cselédek című drámáját.

A bemutató előtt beszélget- tünk a csoport vezetőjével és a darabok rendezőjével, *Fellner Gréivel*.

– *Mi alapján választotta ki a darabokat?*

– Azt akartam, hogy minél több gyerek kerüljön szín- padra. Két-három szereplős darabok fűzésére gondoltam, mégpedig a francia abszurd világából. Mind a három darab az én választásom volt, de rögtön azt is hozzá kell ten- nem, hogy akkor, amikor meg- éreztem, hogy a gyerekekben már megvan a kellő türelem és tehetség hozzá. Úgy gondo- lom, nagyon szépen megoldot- ták a feladatot. Az elmúlt két év alatt sikerült annyira meg- ismernem őket, hogy körvo- nalazódik bennem, ki milyen típus, ki milyen karaktersze- replő. A szereposztás volt talán az egyik legegyszerűbb feladat. Az első két darab Guy Foissy egy-egy abszurd egyfelvonáso- sa. Nagyon sokan mondanák rájuk, hogy vígjátékok, de ezek is abszurd drámák. Lehet raj- tuk nevetni, de ha hajlandóak vagyunk mélyebben belegon- dolni, rögtön rájövünk, hogy semmi nevetnivalónk nincs. A harmadik, Jean Genet: A cse-

lédek című darabja klasszikus értelemben is abszurd dráma. Barangolás a képzelet, a fantá- zia világában, egy utazás, míg a két cseléd eljut odáig, hogy szeretnének kiszabadulni az általuk kreált világból, holott látjuk, hogy az úrnő nem olyan, mint amilyennek ők elkép- zelik és lerajzolják számunk- ra. Nehéz darab, nagyon oda kell figyelni, hogy az ember értse, miről szól. Az első kettő könnyedebb és időben is rövi- debb. A cselédeknel a három lánnyal megbeszéltük, hogy ez esetben senki ne azt a karak- tert játssza, ami igazából neki fekéudne, inkább próbálkozza- nak a másikkal. Végül is ez nem profi színház, ez egy színjátszó csoport, ahol a gyerekek azt is bevállalták, hogy nyitogassák saját magukat, próbálgassák a szárnyaikat. Annak ellenére, hogy nem a saját személyisé- gükből adódó karaktert kapták, nagyon jól, sőt elváráson felül teljesítettek.

– *Egy klasszikus darabban is nehéz megformálni a szerepe- ket, nemhogy egy abszurdban. Értik a gyerekek, hogy mit ját- szanak?*

– A legelső bemutatónk Carlos Solórzano A bábuk című abszurd darabja volt, tehát ők ezzel a műfajjal ismerked- tek meg legkorábban. Én úgy gondolom, az ő generációjuk- hoz közelebb áll az abszurd világa, mint a klasszikusoké. Már elkezdtük az Ármány és szerelem próbáit, és azt látom, hogy a gyerekek egy kicsit szen- vednek a klasszikus szerelmi párbeszédekkel. Az a nyelv már nem az ő nyelvük, viszont az abszurdban található érzelmi

A szerző felvétele

váltások nagyon közel állnak hozzájuk.

– *A három abszurd bekerül a színjátszó csoport repertoár- jába?*

– Igen, ez nem csak egy kísérlet volt, a későbbiekben is szeretnénk játszani őket. Az egyik rövid abszurdot már „bemutattuk” a nyugdíjasot- honban. Az nem biztos, hogy a három darabot mindig együtt adjuk elő. Elképzelhető, hogy fesztiválokra csak A cselédeket viszont. Január 30-án 18 órákor viszont még egyszer előadjuk mind a hármat a Szepes Gyula Művelődési Központban.

– *Merre jártak a közelmúlt- ban?*

– Nagyon szép úton voltunk! Meghívtak Érd testvérvárosába, Szászrégenbe, a Kemény János I. Amatőr Színjátszó Fesztiválra, ahol minket nagyon nagy sze- retettel fogadtak. Mivel nagy távolságot kellett megtennünk,

úgy gondoltuk *Bartos Csillával*, a művelődési ház szervezőjével, hogy ejtsünk útba olyan erdélyi emlékhelyeket is, ahová a gyere- kek nem biztos, hogy eljutnának a szüleikkel. Osztálykirándulás során meg végképp nem. Így megálltunk például Déván, Csaba testvérnél, az árvaház- ban. Voltunk Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, Maros- vécsen, Farkaslakán, Korondon, és a vajdahunyadi várat is meg- néztük. Mindez nagyon jól tett a gyerekeknek, visszabilentette egy kicsit az értékrendjüket a normális kerékvágásba. Sok- sok élményünk van, még idő kell, hogy mindent fel tudjunk dolgozni. Szakmailag azért volt nehéz, mert sűrű program köze- pette, este játszottunk. Kihívás volt a gyerekeknek, hogy – a saját fáradságukon túllépve – a legjobbat adják magukból. Gyönyörűen játszottak, átélés- sel. Maximálisan teljesítettek. A

fesztiválon ki is emelték, hogy nagyon koncentráltak, és semmit nem vesznek félvállról. Örülök neki, hogy mindig, mindenhol a legkisebb fellépési lehetőséget is megbecsülik. Nagyon jól érez- tük magunkat Erdélyben, annyi szeretetet kaptunk, hogy vissza- vágyunk. Megyünk jövőre is!

Az előadás azt bizonyította, hogy Fellner Gréti valóban jól ismeri tehetséges tanítványait. Az eddigi működésük során talán a legjobb alakításokat lát- hattuk ezen az estén. A sze- replők megérdemlik, hogy név szerint is megemlítsük őket:

Győri Bea, Matsinhe Dénes, Gaudi Noémi, Munkácsi Péter, Németh Ági, Ostorházi Bernadett és Krajnyik Cintia emlékezetes színházi élményt adtak nekünk. A Thália Ördögei tehetségük alapján minden támogatást megérdemelnek későbbi mun- kájukhoz.

Ozsda Erika

Zálogházak

A gazdasági válság a zálog- házakat nem viseli meg, épp ellenkezőleg: a krízis jól tesz a forgalomnak

– Érezhető a forgalomnö- vekedés – vallotta be a BÁV marketingvezetője, *Jánváry Krisztián*. – Vitathatatlan, hogy záloghálózatunkra, forgalom szempontjából legalábbis, kedvezőleg hat az ország rossz gazdasági helyzete. A hitelhez jutás lehetősége most kezd el beszűkülni, és most jelentik be a cégek, hány embertől válnak meg. Érezzük, hogy többen fordulnak hozzánk segítségért.

Érthető, hiszen még mindig a zálogházakban a legkönnyebb hitelhez jutni: anonim és egyszerű. Ellentétben a tévhitel, a záloghitel a társadalom szinte minden rétegében közkedvelt. A szakemberek tapasztalatai szerint vállal- kozók és közalkalmazottak éppúgy betérnek, mint a nyugdíjasok. Ahogy a csa- ládok likviditási problémái sűrűsödnek, úgy egyre töb- ben keresik fel a zacikat. Még mindig a nemesfé- meket teszik pénzzé leg- többen, ezentúl pedig a műtárgyaktól, a porcelán- tól, a bőr- és szőrmeárutól, a műszaki cikkektől és a festményektől szabadulnak meg leginkább. De csak egy kis időre. Az értékek 95 százalékát visszavált- ják, legrosszabb esetben a három hónapos futamidő lejártakor.

Dancsok Regina